

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort

Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Sammanfattning

Uppdraget Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort syftar till att minska traditionella gymnasieval och öka tryggheten på Wisbygymnasiet. Det analyserar könsfördelningen på sex yrkesprogram: barn- och fritidsprogrammet, hotell- och turismprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet samt fordons- och transportprogrammet. Trender visar att vissa program har en tydlig könsdominans, och prognoser pekar på fortsatt ojämn könsfördelning om inga åtgärder vidtas.

Forskning visar att gymnasievalet är starkt påverkat av strukturella faktorer såsom kön, klass, etnicitet och geografi, snarare än att vara ett fritt och rationellt beslut. Detta bekräftas i enkäter och intervjuer med elever, mentorer, studie- och yrkesvägledare och rektorer på Gotland. Elever som tillhör ett underrepresenterat kön på ett program känner sig ibland otrygga, vilket kan påverka deras trivsel och studieresultat. Granskningen konstaterar att tryggheten på Wisbygymnasiet varierar mellan olika program och kön samt att kvinnliga elever känner sig generellt mindre trygga än manliga elever, och icke-binäras trygghet är särskilt låg. Kränkningar och trakasserier förekommer, men det finns en positiv trend med färre incidenter över tid.

Undersökningen visar på vikten av tidiga insatser och samverkan mellan skola och arbetsliv för att skapa en mer jämställd och trygg utbildningsmiljö. Flera aktiviteter genomförs för att påverka könsbalansen och tryggheten, såsom bygg- och anläggningsprogrammets grundskoleturné samt skolans mentorsmaterial om värdegrundsfrågor. Dessa insatser har över lag haft positiv effekt. För att förbättra könsbalansen och tryggheten föreslås åtgärder på gymnasie-, grundskole- och huvudmannanivå. På gymnasienivå rekommenderas att fortsätta med aktiviteter med fokus på frågor som sexualitet, samtycke och relationer, mentorsarbete och att öka samverkan mellan grundskolan och gymnasiets yrkesprogram. På grundskolenivå föreslås ökad kunskap om olika yrken från tidig ålder, tidigare och mer individuell

vägledning, genusmedveten vägledning, positiva förebilder och utveckling av prao. På huvudmannanivå föreslås samverkan mellan skola och arbetsliv, bidrag till utveckling av prao, normbrytande representanter och ökade resurser för studie- och yrkesvägledning.

Sammanfattningsvis konstateras att könsstereotyper påverkar gymnasievalen. Trots insatser kvarstår könsstereotypa val, vilket påverkar könsbalansen på yrkesprogrammen. Trygghet är avgörande, och elever som tillhör ett underrepresenterat kön känner sig i viss mån otrygga, vilket kan ha en negativ påverkan på deras skolgång. Främjande aktiviteter genomförs, men fler och bredare satsningar krävs för att uppnå målen. Tidiga insatser är viktiga, och för att påverka elevernas val och trygghet behöver arbetet påbörjas redan i grundskolan, med fokus på att utmana könsnormer och bredda elevernas kunskap om yrken. Utredningen betonar vikten av långsiktigt och integrerat arbete för att skapa en mer jämställd och trygg utbildningsmiljö på Wisbygymnasiet.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att de föreslagna åtgärderna i rapporten är välgrundade och nödvändiga för att främja jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiet. Tidiga insatser och samverkan mellan skola och arbetsliv är avgörande för att skapa en mer jämställd och trygg utbildningsmiljö. Förvaltningen rekommenderar att nämnden godkänner rapporten.

Beslutsunderlag

Förvaltningens Tjänsteskrivelse, 2025-03-20
Rapport Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiet.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Peter Lerman
Avdelningschef Wisbygymnasiet